ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 15ης Φεβρουαρίου 2007 *

Στην υπόθεση C-270/05,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε ο Άρειος Πάγος με απόφαση της 9ης Ιουνίου 2005, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο την 1η Ιουλίου 2005, στο πλαίσιο της δίκης

Αθηναϊκή Χαρτοποιία ΑΕ

κατά

Λ. Παναγιωτίδη κ.λπ.,

παρισταμένης της:

Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász (εισηγητή), J. N. Cunha Rodrigues, K. Schiemann και E. Levits, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

γενικός εισαγγελέας: M. Poiares Maduro
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 26ης Οκτωβρίου 2006,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Αθηναϊκή Χαρτοποιία ΑΕ, εκπροσωπούμενη από τους Ι.-Δ. Φιλιώτη, Κ. Κεραμέα, M. Merola και C. Santacroce, δικηγόρους,

— οι Λ. Παναγιωτίδης κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τους Α. Βάγια και Ε. Διβανίδου-Βρακά, δικηγόρους,

— η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), εκπροσωπούμενη από τον Α. Καζάκο, δικηγόρο,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τη Μ. Πατακιά και τον J. Enegren,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της έννοιας «επιχείρηση» που χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, της οδηγίας 98/59/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ L 225, σ. 16).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ των εργαζομένων που απολύθηκαν από τον παλαιό εργοδότη τους, την εταιρία Αθηναϊκή Χαρτοποιία ΑΕ (στο εξής: εταιρία), σχετικής με το αν ήταν νομότυπη η ομαδική απόλυσή τους μετά την, κατόπιν αποφάσεως της εν λόγω εταιρίας, διακοπή της δραστηριότητας μιας από τις μονάδες παραγωγής της.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

3 Από την πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 98/59 προκύπτει ότι, για λόγους σαφήνειας και ορθολογισμού, είναι σκόπιμη η κωδικοποίηση της οδηγίας 75/129/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως

των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 44), όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 92/56/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1992 (ΕΕ L 245, σ. 3). Κατά τη δεύτερη αιτιολογική της σκέψη, η οδηγία 98/59 αποβλέπει στην «ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης ισόρροπης οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως εντός της Κοινότητας».

4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/59 ορίζει το πεδίο εφαρμογής της ως εξής:

«1. Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας:

α) Ως "ομαδικές απολύσεις" νοούνται οι απολύσεις που πραγματοποιούνται από έναν εργοδότη για έναν ή περισσότερους λόγους, οι οποίοι δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο των εργαζομένων, εφόσον ο αριθμός των απολύσεων ανέρχεται, ανάλογα με την επιλογή των κρατών μελών:

i) είτε για περίοδο τριάντα ημερών:

— τουλάχιστον σε 10, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως περισσότερους από 20 και λιγότερους από 100 εργαζόμενους,

— τουλάχιστον σε 10 % του αριθμού των εργαζομένων, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως τουλάχιστον 100 και λιγότερους από 300 εργαζόμενους,

— τουλάχιστον σε 30, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως τουλάχιστον 300 εργαζομένους,

ii) είτε για περίοδο 90 ημερών, τουλάχιστον σε 20, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνήθως απασχολουμένων στις επιχειρήσεις αυτές·

[...]»

5 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/59 απαριθμεί τις περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται η εν λόγω οδηγία. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο δ΄, της οδηγίας 75/129 προβλέπει ότι η οδηγία αυτή δεν εφαρμόζεται «επί των εργαζομένων που θίγονται από τη διακοπή της δραστηριότητας της επιχειρήσεως, εφόσον αυτή επέρχεται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως». Το εν λόγω στοιχείο δ΄ καταργήθηκε με την οδηγία 92/56 και δεν περιλήφθηκε εκ νέου στην οδηγία 98/59.

6 Το άρθρο 2, παράγραφοι 1, 2 και 3, της οδηγίας 98/59 προβλέπει ορισμένες υποχρεώσεις για τον εργοδότη που προτίθεται να προβεί σε ομαδικές απολύσεις. Κατ' αρχάς, ο εργοδότης υποχρεούται να πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους των εργαζομένων οι οποίες αφορούν τουλάχιστον τις δυνατότητες αποφυγής ή μείωσης των απολύσεων, καθώς και τις δυνατότητες άμβλυνσης των συνεπειών τους. Οφείλει, επίσης, να τους ανακοινώνει εγγράφως τους λόγους του σχεδίου απολύσεων, τον αριθμό και τις κατηγορίες των υπό απόλυση εργαζομένων, τον αριθμό των συνήθως απασχολούμενων εργαζομένων, την περίοδο κατά την οποία πρόκειται να γίνουν οι απολύσεις, τα προβλεπόμενα κριτήρια για την επιλογή των εργαζομένων που θα απολυθούν, καθώς και την προβλεπόμενη μέθοδο υπολογισμού οποιασδήποτε ενδεχόμενης αποζημίωσης.

7 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/59 προβλέπει ότι ο εργοδότης οφείλει να ανακοινώνει εγγράφως κάθε σχέδιο ομαδικών απολύσεων στην αρμόδια δημόσια αρχή και να της κοινοποιεί επίσης όλα τα στοιχεία που οφείλει να ανακοινώνει στους εργαζομένους. Το δεύτερο εδάφιο της διατάξεως αυτής έχει ως εξής:

«Εντούτοις, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι, στην περίπτωση ενός σχεδίου ομαδικών απολύσεων που προκαλούνται από τη διακοπή της δραστηριότητας της επιχείρησης η οποία επέρχεται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως, ο εργοδότης υποχρεούται να το κοινοποιήσει γραπτώς στην αρμόδια δημόσια αρχή μόνον κατόπιν αιτήσεώς της.»

8 Το άρθρο 4 της οδηγίας 98/59 έχει ως εξής:

«1. Οι ομαδικές απολύσεις το σχέδιο των οποίων έχει κοινοποιηθεί στην αρμόδια δημόσια αρχή ισχύουν το νωρίτερο 30 ημέρες από την κοινοποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1 [...].

[...]

2. Η αρμόδια δημόσια αρχή χρησιμοποιεί την προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 για να εξεύρει λύσεις στα προβλήματα που δημιουργούνται από τις σχεδιαζόμενες ομαδικές απολύσεις.

3. Αν η αρχική προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 είναι μικρότερη από 60 ημέρες, τα κράτη μέλη δύνανται να παρέχουν στην αρμόδια δημόσια αρχή

την ευχέρεια παρατάσεως της αρχικής προθεσμίας μέχρι 60 ημέρες από της κοινοποιήσεως, εάν υπάρχει κίνδυνος να μην εξευρεθεί λύση στα προβλήματα που δημιουργούνται από τις σχεδιαζόμενες ομαδικές απολύσεις εντός της αρχικής προθεσμίας.

Τα κράτη μέλη δύνανται να παρέχουν στην αρμόδια δημόσια αρχή ευχέρειες μεγαλύτερης παρατάσεως.

Ο εργοδότης πρέπει να πληροφορείται την παράταση και τους λόγους της παρατάσεως προ της λήξεως της αρχικής προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόζουν το παρόν άρθρο επί των ομαδικών απολύσεων που προκαλούνται από τη διακοπή της δραστηριότητας της επιχειρήσεως, εφόσον αυτή επέρχεται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως.»

9 Το άρθρο 5 της οδηγίας 98/59 ορίζει, τέλος, ότι η οδηγία αυτή «[...] δεν θίγει την ευχέρεια των κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να εκδίδουν νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις περισσότερο ευνοϊκές για τους εργαζομένους ή να προωθούν ή να επιτρέπουν την εφαρμογή ευνοϊκότερων συμβατικών διατάξεων για τους εργαζομένους».

Η εθνική νομοθεσία

10 Η οδηγία 75/129 μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τον νόμο 1387/1983. Οι τροποποιήσεις που επέφερε η οδηγία 92/56 και το κωδικοποιημένο κείμενο που περιλαμβάνεται στην οδηγία 98/59 μεταφέρθηκαν στο ελληνικό δίκαιο κατόπιν

τροποποιήσεως του νόμου 1387/1983 με τους νόμους 2736/1999 και 2874/2000 (στο εξής: νόμος 1387/1983). Βάσει του άρθρου 3 του νόμου 1387/1983, ο εργοδότης οφείλει να ενημερώνει εγγράφως τους εργαζομένους σχετικά με τις σχεδιαζόμενες ομαδικές απολύσεις, να προβαίνει σε διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, να ενημερώνει την αρμόδια δημόσια αρχή και να προβαίνει σε ορισμένες κοινοποιήσεις προς αυτή.

11 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του νόμου 1387/1983 ορίζει τα εξής:

«Ομαδικές απολύσεις θεωρούνται όσες γίνονται από επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις που απασχολούν περισσότερους από είκοσι εργαζόμενους, για λόγους που δεν αφορούν το πρόσωπο των απολυομένων και υπερβαίνουν κάθε ημερολογιακό μήνα τα όρια της επόμενης παραγράφου.»

12 Το άρθρο 5, παράγραφοι 2 και 4, του νόμου 1387/1983 προβλέπει ότι, αν υπάρξει συμφωνία μεταξύ εργαζομένων και εργοδότη εντός της εικοσαήμερης προθεσμίας που προβλέπεται για τις διαβουλεύσεις μεταξύ των μερών, οι ομαδικές απολύσεις πραγματοποιούνται σύμφωνα με το περιεχόμενο της συμφωνίας αυτής και παράγουν αποτελέσματα δέκα ημέρες μετά την ημερομηνία υποβολής του σχετικού πρακτικού στον Νομάρχη ή στον Υπουργό Εργασίας. Αν δεν υπάρξει συμφωνία των μερών, ο Νομάρχης ή ο Υπουργός Εργασίας μπορεί, αφού λάβει υπόψη τα στοιχεία του φακέλου και συνεκτιμήσει τις συνθήκες της αγοράς εργασίας, την κατάσταση της επιχειρήσεως καθώς και το συμφέρον της εθνικής οικονομίας, είτε να παρατείνει για είκοσι ακόμη ημέρες τις διαβουλεύσεις είτε να μην εγκρίνει την πραγματοποίηση του συνόλου ή μέρους των σχεδιαζόμενων απολύσεων. Ο εργοδότης μπορεί να πραγματοποιήσει ομαδικές απολύσεις στην έκταση που καθορίζει η απόφαση του Νομάρχη ή του Υπουργού Εργασίας.

13 Το άρθρο 5, παράγραφος 5, του νόμου αυτού έχει ως εξής:

«Σε ομαδικές απολύσεις που προκαλούνται από τη διακοπή της δραστηριότητας της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης κατόπιν δικαστικής απόφασης δεν εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου.»

14 Τέλος, το άρθρο 6, παράγραφος 1, του νόμου 1387/1983 προβλέπει ότι οι ομαδικές απολύσεις που γίνονται κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου αυτού είναι άκυρες.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

15 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η εταιρία διαθέτει τρεις χωριστές μονάδες παραγωγής, εγκατεστημένες σε τρία διαφορετικά μέρη, και συγκεκριμένα μια πρώτη μονάδα παραγωγής χαρτιού γραφής, εκτυπώσεων, μηχανικού πολτού, μοριοσανίδων και θειικού αργιλίου με 420 άτομα προσωπικό, μια δεύτερη μονάδα παραγωγής μαλακού χαρτιού κουζίνας, υγείας, σάκων κ.λπ. και μια τρίτη μονάδα επεξεργασίας μαλακού χαρτιού.

16 Οι ανωτέρω μονάδες παραγωγής έχουν διαφορετικό εξοπλισμό και εργατοτεχνικό προσωπικό, με διευθύνοντα υπάλληλο παραγωγής ο οποίος εξασφαλίζει την καλή εκτέλεση της εργασίας και την επίβλεψη της όλης λειτουργίας των εγκαταστάσεων της μονάδας, καθώς και την επίλυση των τεχνικών ζητημάτων. Η λειτουργία κάθε μιας παραγωγικής μονάδας δεν επηρεάζεται από τη λειτουργία της άλλης. Πέραν

αυτού, οι αποφάσεις για τα έξοδα λειτουργίας κάθε μονάδας παραγωγής, την αγορά υλικών και την κοστολόγηση των προϊόντων λαμβάνονται στην έδρα της εταιρίας με βάση τα στοιχεία που αποστέλλουν οι ανωτέρω μονάδες, όπου υπάρχει κοινό οργανωμένο λογιστήριο για τη μισθοδοσία, τα παραστατικά και τη σύνταξη ενιαίου ισολογισμού.

17 Στις 18 Ιουλίου 2002 το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας αποφάσισε τη λόγω ζημιών διακοπή της δραστηριότητας της πρώτης μονάδας παραγωγής και την απόλυση του συνόλου σχεδόν των εκεί εργαζομένων. Επιπλέον, με έγγραφη πρόσκληση της 22ας Ιουλίου 2002, κίνησε διαδικασία διαβουλεύσεων με τους εκπροσώπους των εργαζομένων και κοινοποίησε την πρόσκληση αυτή στον Νομάρχη και στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας. Δεν διαβίβασε όμως στους εκπροσώπους των εργαζομένων τους ισολογισμούς και όλα τα γενικά εταιρικά στοιχεία που αποδείκνυαν την αναγκαιότητα παύσης λειτουργίας της ανωτέρω μονάδας, αλλά περιορίστηκε στα ζημιογόνα αποτελέσματα χρήσεως της μονάδας αυτής κατά τις τρεις τελευταίες χρήσεις, ήτοι από το 1999 έως το 2001.

18 Στο στάδιο αυτό, και δεδομένου ότι οι διαβουλεύσεις δεν κατέληξαν εμπροθέσμως σε συμφωνία, ο Υπουργός Εργασίας παρέτεινε τις διαβουλεύσεις για είκοσι ακόμη ημέρες. Η εταιρία όμως δεν προσήλθε στις διαβουλεύσεις και προέβη σε καταγγελία των συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου των εργαζομένων, καταβάλλοντάς τους τις νόμιμες αποζημιώσεις.

19 Η αγωγή των εργαζομένων κατά της αποφάσεως για τις απολύσεις έγινε δεκτή πρωτοδίκως. Το Εφετείο Θράκης, ενώπιον του οποίου ασκήθηκε έφεση από την εταιρία, έκρινε, κατ' αρχάς, ότι η εν λόγω μονάδα παραγωγής της οποίας διακόπηκε η δραστηριότητα δεν ήταν αυτοτελής έναντι της εφεσείουσας εταιρίας και δεν ενέπιπτε επομένως στην εξαίρεση του άρθρου 5, παράγραφος 5, του νόμου 1387/1983. Μολονότι από το γράμμα της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι η εν λόγω εξαίρεση αφορά μόνον τις περιπτώσεις στις οποίες η διακοπή της δραστηριότητας απορρέει από δικαστική απόφαση, τα εθνικά δικαστήρια ερμηνεύουν τη διάταξη αυτή υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται και όταν η διακοπή αυτή απορρέει από μονομερή απόφαση του εργοδότη.

20 Ακολούθως, το Εφετείο Θράκης έκρινε τα εξής:

— η εφεσείουσα εταιρία παραβίασε την υποχρέωση που υπείχε από το άρθρο 3 του προαναφερθέντος νόμου για ενημέρωση των εργαζομένων και

— κατήγγειλε τις συμβάσεις εργασίας κατά τη διάρκεια της παρατάσεως των διαβουλεύσεων, παραβαίνοντας έτσι τις διατάξεις του άρθρου 5, παράγραφος 3, του νόμου 1387/1983. Κατά συνέπεια, η καταγγελία των συμβάσεων εργασίας ήταν άκυρη, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του εν λόγω νόμου.

21 Ο Άρειος Πάγος, ενώπιον του οποίου η εταιρία άσκησε αναίρεση, δεχόμενος ότι ανακύπτει ζήτημα ερμηνείας πράξης κοινοτικού οργάνου και ότι η απόφασή του δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Εμπίπτουν τα δεκτά γενόμενα υπό του Εφετείου ανωτέρω πραγματικά περιστατικά στην έννοια του κοινοτικού όρου "επιχείρηση", για την εφαρμογή των οδηγιών του Συμβουλίου που αναφέρονται στο σκεπτικό [της διατάξεως περί παραπομπής] και του νόμου 1387/1983 "Έλεγχος Ομαδικών Απολύσεων και άλλες διατάξεις";»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

22 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει στην απόφαση του Εφετείου Θράκης κατά την οποία η επίδικη στην κύρια δίκη μονάδα παραγωγής δεν ήταν αυτοτελής έναντι της εταιρίας και ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν μια τέτοια μονάδα παραγωγής εμπίπτει στην έννοια «επιχείρηση» για την εφαρμογή της οδηγίας 98/59.

23 Πρέπει, συναφώς, να σημειωθεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η έννοια «επιχείρηση», της οποίας ορισμό δεν δίδει η οδηγία, αποτελεί έννοια του κοινοτικού δικαίου και δεν μπορεί να οριστεί με παραπομπή στις νομοθεσίες των κρατών μελών (απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 1995, C-449/93, Rockfon, Συλλογή 1995, σ. I-4291, σκέψεις 23 και 25). Επομένως, η έννοια αυτή πρέπει να έχει αυτοτελή και ενιαία ερμηνεία στην κοινοτική έννομη τάξη.

24 Το Δικαστήριο επισήμανε, επίσης, ότι οι όροι που χρησιμοποιούνται στο κείμενο της οδηγίας 98/59 για την απόδοση στις διάφορες γλώσσες της έννοιας «επιχείρηση» εμφανίζουν ορισμένες διαφορές και έχουν διαφορετικό εννοιολογικό περιεχόμενο, ήτοι σημαίνουν, ανάλογα με την περίπτωση, εγκατάσταση, επιχείρηση, εργασιακό κέντρο, τοπική μονάδα ή χώρο εργασίας (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Rockfon, σκέψεις 26 και 27).

25 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων και λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της οδηγίας αυτής η οποία, όπως προκύπτει από τη δεύτερη αιτιολογική της σκέψη, αποβλέπει, μεταξύ άλλων, στην ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων, το Δικαστήριο ερμήνευσε την έννοια «επιχείρηση» που χρησιμοποιείται στην οδηγία 98/59, και ιδίως στο άρθρο της 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', ως αφορώσα, ανάλογα με τις περιστάσεις, τη μονάδα στην οποία είναι τοποθετημένοι οι απολυθέντες εργαζόμενοι για να ασκούν τα καθήκοντά τους (προπαρατεθείσα απόφαση Rockfon, σκέψεις 31 και 32, και η εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

26 Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Δικαστήριο έδωσε ιδιαιτέρως ευρύ ορισμό στην έννοια της «επιχειρήσεως», προκειμένου να περιορίσει, κατά το δυνατό, τις περιπτώσεις μη υπαγωγής ομαδικών απολύσεων στην οδηγία 98/59, λόγω του νομικού χαρακτηρισμού της έννοιας αυτής σε εθνικό επίπεδο (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, C-187/05 έως C-190/05, Αγοραστούδης κ.λπ., Συλλογή 2006, σ. I-7775, σκέψη 37). Εντούτοις, δεδομένου του γενικού χαρακτήρα του, ο ορισμός αυτός δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί το μόνο αποφασιστικό στοιχείο για την εκτίμηση των συγκεκριμένων περιστάσεων της υποθέσεως της κύριας δίκης.

27 Επομένως, για την εφαρμογή της οδηγίας 98/59, μπορεί να θεωρηθεί ότι υφίσταται, στο πλαίσιο επιχειρηματικού φορέα, «επιχείρηση», εφόσον πρόκειται για διακριτή μονάδα με ορισμένη διάρκεια και σταθερότητα που χρησιμοποιείται για την εκτέλεση ενός ή περισσοτέρων συγκεκριμένων καθηκόντων και διαθέτει ένα σύνολο εργαζομένων, τεχνικά μέσα και οργανωτική δομή που της παρέχει τη δυνατότητα εκτελέσεως των καθηκόντων αυτών.

28 Λαμβανομένου υπόψη ότι ο επιδιωκόμενος από την οδηγία 98/59 σκοπός αφορά, μεταξύ άλλων, τις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ενδεχόμενες ομαδικές απολύσεις, σε συγκεκριμένο γεωγραφικό πλαίσιο και κοινωνικό περιβάλλον, η εν λόγω μονάδα δεν πρέπει να έχει οπωσδήποτε ούτε νομική αυτοτέλεια ούτε χρηματοοικονομική, διοικητική ή τεχνολογική αυτονομία για να μπορεί να θεωρηθεί «επιχείρηση».

29 Σ' αυτό το πνεύμα, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν είναι ουσιώδες για τον ορισμό της έννοιας «επιχείρηση» το αν η εν λόγω μονάδα διαθέτει διεύθυνση δυναμένη να προβαίνει αυτοτελώς σε ομαδικές απολύσεις. (προπαρατεθείσα απόφαση Rockfon, σκέψη 34, και σημείο 2 του διατακτικού). Δεν είναι, εξάλλου, αναγκαίος ούτε ο γεωγραφικός διαχωρισμός από τις λοιπές μονάδες και εγκαταστάσεις του επιχειρηματικού φορέα.

30 Κατόπιν των σκέψεων αυτών, διαπιστώνεται, κατ' αρχάς, ότι δεν αντίκειται στην οδηγία 98/59 αυτό καθαυτό το γεγονός ότι ο ελληνικός νόμος 1387/1983 χρησιμοποιεί εναλλακτικά τους όρους «επιχείρηση» και «εκμετάλλευση», υπό την προϋπόθεση ότι ακολουθείται η ερμηνεία του Δικαστηρίου για την έννοια «επιχείρηση», η δε χρησιμοποίηση των δύο όρων δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια να στερεί ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων από την επιδιωκόμενη με την εν λόγω οδηγία προστασία.

31 Ακολούθως, όσον αφορά τη φύση της επίδικης στην κύρια δίκη μονάδας παραγωγής, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η μονάδα αυτή είναι μία από τις τρεις χωριστές μονάδες παραγωγής που διαθέτει η εταιρία. Απασχολεί 420 εργαζομένους, έχει διαφορετικό εξοπλισμό και εργατοτεχνικό προσωπικό, η λειτουργία της δεν επηρεάζεται από τη λειτουργία των λοιπών μονάδων και ο διευθύνων υπάλληλος παραγωγής εξασφαλίζει την καλή εκτέλεση της εργασίας και την επίβλεψη της όλης λειτουργίας των εγκαταστάσεων της μονάδας, καθώς και την επίλυση των τεχνικών ζητημάτων.

32 Βάσει των στοιχείων αυτών, η εν λόγω μονάδα έχει τη φύση «επιχειρήσεως» για την εφαρμογή της οδηγίας 98/59, σύμφωνα με τη συλλογιστική που ανέπτυξε το Δικαστήριο με τις σκέψεις 27 έως 29 της παρούσας αποφάσεως και εμπίπτει στη σχετική κοινοτική έννοια. Το γεγονός ότι οι αποφάσεις που αφορούν τις λειτουργικές δαπάνες καθεμίας από τις τρεις μονάδες, την αγορά υλικών και την κοστολόγηση των προϊόντων λαμβάνονται στην έδρα της εταιρίας όπου υπάρχει κοινό οργανωμένο λογιστήριο δεν ασκεί συναφώς επιρροή.

33 Προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, σημειώνεται επίσης ότι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, το Εφετείο Θράκης έκρινε ότι η επίδικη στην κύρια δίκη μονάδα παραγωγής δεν αποτελούσε «επιχείρηση», καθότι

δεν ήταν αυτοτελής έναντι της εταιρίας, και, εξ αυτού του λόγου, δεν ενέπιπτε στην εξαίρεση του άρθρου 5, παράγραφος 5, του νόμου 1387/1983 που εξασφαλίζει τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο της εισάγουσας παρέκκλιση διατάξεως του άρθρου 4, παράγραφος 4, της οδηγίας 98/59.

34 Με άλλα λόγια, κατά τη συλλογιστική του εν λόγω δικαστηρίου, αν αυτή η μονάδα παραγωγής ήταν αυτοτελής και αποτελούσε «επιχείρηση», η προαναφερθείσα παρέκκλιση θα είχε εφαρμογή, καθόσον η διακοπή της δραστηριότητας της εν λόγω μονάδας οφειλόταν απλώς και μόνο στη βούληση του εργοδότη.

35 Η άποψη αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της ίδιας εθνικής νομολογιακής προσεγγίσεως που οδήγησε στην προπαρατεθείσα απόφαση Αγοραστούδης κ.λπ. και δεν έχει έρεισμα στην οδηγία 98/59. Επομένως, πρέπει να διευκρινιστεί συναφώς, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ότι, ακόμη και αν είχε διαπιστωθεί η αυτοτέλεια της επίδικης στην κύρια δίκη μονάδας και αυτή αποτελούσε «επιχείρηση», δεν θα είχε εφαρμογή η προαναφερθείσα παρέκκλιση.

36 Συγκεκριμένα, για τους ίδιους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 25 έως 45 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Αγοραστούδης κ.λπ., η εν λόγω εισάγουσα παρέκκλιση διάταξη έχει εφαρμογή αποκλειστικά και μόνον όταν η διακοπή των δραστηριοτήτων μιας επιχειρήσεως ή εκμεταλλεύσεως επέρχεται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, και ιδίως όταν η διακοπή της δραστηριότητας της εγκαταστάσεως οφείλεται μόνο στη βούληση του εργοδότη, αυτός υποχρεούται να παρατείνει τις διαβουλεύσεις με τους εργαζομένους ενώπιον της αρμόδιας δημόσιας αρχής.

37 Τέλος, σημειώνεται ότι, κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία, συζητήθηκε επίμονα το ζήτημα της συμβατότητας της προβλεπόμενης στο άρθρο 5, παράγραφος 3, του νόμου 1387/1983 παρεμβάσεως των αρμόδιων εθνικών αρχών, και συγκεκριμένα του Νομάρχη ή του Υπουργού Εργασίας, με την οδηγία 98/59 και με το άρθρο 43 ΕΚ. Το ζήτημα αυτό δεν εθίγη, ωστόσο, με την υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως.

38 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι η οδηγία 98/59, και ιδίως το άρθρο της 1, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι μια μονάδα παραγωγής, όπως η επίδικη στην κύρια δίκη, εμπίπτει στην έννοια «επιχείρηση» για την εφαρμογή της οδηγίας αυτής.

Επί των δικαστικών εξόδων

39 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Η οδηγία 98/59/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις, και ιδίως το άρθρο της 1, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι μια μονάδα παραγωγής, όπως η επίδικη στην κύρια δίκη, εμπίπτει στην έννοια «επιχείρηση» για την εφαρμογή της οδηγίας αυτής.

(υπογραφές)